...mérique ...tentrion:	V. Etats-Unis: Ac...

FAX NVPTIALIS

AD ILLVSTRISSIMOS
NOVOS CONIVGES,

GABRIELEM COMITEM IN
Tenczin, Gladiferum Regni Poloniæ:
ET ELISABETH RADIVILAM,
Ducem in Olica & Niesuis.

Andreæ Schonei S. Theologiæ in Academia Cracouiensi Professoris.

CRACOVIÆ,
In Offiina LAZARI, Anno Domini
1603.

FAX NVPTIALIS

Ad Illustrissimos nouos Coniuges

GABRIELEM COMITEM IN TENCZIN.
Gladiferum Regni Poloniæ:

ET ELISABETH RADIVILAM.
Ducissam in Olica & Niesuis.

ANDREAE SCHONEI S. T. D.

SI geminæ platani, simul alto vertice surgant,
Et patulas frondes, vmbrosaque brachia iungant;
Quæ tum deliciæ charis capiuntur ocellis?
Quæ noua suspensam pertentant gaudia mentem?
Illas prætereat si imprudens fortè viator,
Genua labant licèt, & premat acer anhelitus artus;
Ociùs ille redit sua per vestigia passu
Deproperante, decus siluæ, frondesq; comantes
Miratur, figitq; oculos, ardetque tuendo,
Nec visum satiare potest, iuuat vsq; morari.
Si quando imbrifera densantur nube tenebræ,
Auster & immensum cælo vehit agmen aquarum
Et tonitru tellus tremit, & micat ignibus æther,

Atq; indignantur validis ſtridoribus Euri:
Syrius aut ardens tellurem torret hiulcam,
Aret & omnis ager, flauæ moriuntur & herbæ;
Huc fugiunt Hominesq́; feræq́;, & tegmine opaco
Terrifici Iouis euitant iraſque minaſque,
Atq; ſoporiferas vmbras & frigora captant
Sic ſi magnanimæ ſtirpes, gentesq́; potentes,
Seu per amicitiam, ſeu per connubia ſacra
Seſe amplectantur, dextraſq́; & fædera iungant;
Quàm pulcra eſt rerum facies, quàm cuncta renidet
Lætitia, Patriæ quæ ſpes & commoda ſurgunt?
Non iam ſeditioſa manus, mutabile vulgus
Motibus inſanis agitabit, vt Africus aſper
Pleiadum turbante choro, tumida æquora vexat,
Concilium & regni iuſta ratione coactum
Infectum reddet, diffinget & omnia demens:
Non acuent ferrum ciues, enſeſq́; recuſos
In ſe diffigent, cognataque viſcera rumpent:
Non auro vendent patriam, non hoſtibus ipſis
Mænia ſemiruta oſtendent, portaſq́; reuellent.
Magnanimo generoſa ſatu procurret in arma,
Militiamq́; acrem, friguſque famemq́; Iuuentus
Durabit, charum caput obiectare periclis
Prodiga, purpureo & cum ſanguine fundere vitam.
In caſtris inter lituoſque & prælia honeſti
Vſq; tenax, conſtans iuſti que æquiq́; ſatelles.

Non

Non populari agros, non rapto viuere ſueta,
Non fœda ingluuie & luxu rem perdere; verùm
Fortuitis menſis gaudere, epuliſq; paratis,
Terreſtres cænas agitare, & ſanguine caſſas.
Quin & Relligio, populos quæ ſeruat & vrbes,
Exeret auricomos vultus, turritaq; templa
Eriget, & ſtatuet magnis cum cenſibus aras.
Hæreſis atra petet latebras, intraq; cauernas
Sibila rauca dabit, vana rumpetur & ira,
Aut abiurabit fraudes pellacis Auerni.
Vos quoq; puræ animæ, quæ pulpita docta ſcholarũ
Ingenij magnis fulcitis viribus, atque
Artibus excolitis, miti & pietate iuuentam,
Victrices lauros, & præmia iuſta fertis,
Pro cura vigili, grauibusq; laboribus actis;
Durate interea, nec duræ cedite ſorti
Ingentesq; animos geſtate in paupere cenſu,
Durate, & voſmet magnis ſeruate patronis.
Neſcio quos videor mihi cernere Mœcenates,
Et bona fortunæ rota vertier incipit ad vos,
Atque inter Litauûm proceres nō clarior vlla eſt
Stirps Radiuilidûm, tot auos, atauoſq; potentes
Enumerat, ſtanteſq; in curribus Æmilianos,
Qui defenſarunt patriam felicibus armis,
Hoſtileſq; minas fregerunt fortibus auſis.
Senſerunt toties Moſciq; Scythæq; gementes,

Quid queat illorum virtus, animoſaq́; dextra.
Iunxerunt Lithauos æterno fœdere Lechis,
Sarmatiæ & duplici firmarunt robore vires.
Clarorum ergò Ducum prælustria nomina adepti,
Et Regum affines æterna laude canentur.
Ipſos Roma etiam Fidei ſuprema poteſtas,
Relligionis apex, Petri indubitataq́; ſedes,
Sacro purpurei decorauit honore Senatus.
Quo vos Tencinij Eloquio, quo Carmine dicam,
Antiquum germen, plenum & virtutibus amplis?
Quorum maiores Lechi comites ſocijq́;,
Nunc latè armiſonis legionibus imperitarunt,
Exercere boni fera munera militiai,
Nunc ſtabiliuerunt pacem prudentia & æquo,
Sarmaticum cælum portantes viribus altis.
Si quando in lato populo furioſa coorta eſt
Seditio, atq; animis ſæuitum eſt acribus; vltrò
Læti affulſerunt ſemper, patriæq́; ſalutem
Dulceque ſolamen cum libertate tulerunt:
Illorum & nutu cecidit fragor omnis & ira.
Si quando patriam vrgerent immitia fata,
Et circumſtarent hinc inde periculi & hoſtes,
Voce ſalutiferæ Starzæ Generoſa iuuentus
Martem accendebat, ſe & fortia in arma ciebat.
Ipſe SIGISMVNDVS primus REX optimus olim
Iam moriens, claudenſq́; ſuprema lumina nocte,
Vocibus

Vocibus extremis Radiuilos Tencinioſq́;
Auguſto nato memori laudauit honore,
Illius & curæ, patrocinioq́; reliquit.
Quare lætitiæ plauſus iuuat edere, feſtis
Et foliis veſtire ædes, aulæaq́; picta
Figere parietibus, thuriſq́; accendere odores.
Tencinivs Gabriel, quo non prȩſtantior inter
Florentes iuuenes, forma, pietate, ſatuq́;
Ante annos animumq́; gerens, ſenſuſq́; ſeniles,
Cuius ab ore fluunt mera mella meriq́; lepores,
Tullij ad Eloquium natura factus & arte,
Connubio iungit ſtabili ſociam ſibi vitæ
Elizabet Radivilam illuſtri ſanguine cretam,
Qua non fæmineos inter preſtantior vlla
Coetus, ſtirpe, decore oris, pietate, pudore,
Naturam ſuperat teneram virtutibus amplis,
Atq; virilem animum muliebri in corpore verſat.
Nata bono genitore, oras qui Sarmaticæ Arcti,
Inſtruit innocua vita, pietateq́; rara.
Immenſaſq́; effundit opes, cenſusq́; opulentos,
Munificis dextris in templa ſcholaſq́; inopeſq́;
Vidit Idumæas, emenſus tot freta, terras
Atque Palȩſtinum veneratus puluerem, & ore
Pronus adorauit veſtigia ſancta Salutis.
Vidit Bethlemium vicum, Dei vbi Enthea proles,
Humanos induta artus, has luminis auras,

In vili ſtipula, tremulis vagitibus hauſit.
Nazaret & vidit Domini nutriculam amicam,
Iordaniſq; ſacros auido bibit ore liquores.
Illud & exciſum ſolida de rupe ſepulchrum,
Quo Chriſti exanimis iacuerunt frigida membra,
Planctibus impleuit, lachrymiſq; rigauit amaris.
Aſcenſu euaſit montis Thabor iuga celſa,
Chriſtus vbi totus mutato apparuit ore,
Titaniſq; inſtar, diuina luce refulſit,
Sarmaticaſq; niues candore anteiuit amictus.
Sic & Oliuiferi ſtetit alto in vertice montis,
Victor vbi noſter, ſpolijs ornatus opimis,
Angelicos inter plauſus, ſtipante caterua
Immenſa patrum, ſuperas remeauit ad arces.
Vidit & horrendas Solymæ infelicis arenas,
Quas ſuper haud impunè queunt fundamina poni.
Multa mari & terra paſſus, tot adire labores,
Voluere tot caſus, pietas animoſa monebat.
Qualem progeniem fœlici ſtirpe daturæ
Eſtis, ô illuſtres animæ, par nobile amantum?
Quæ patris ingenium referat, mentiſq; vigorem,
Atq; pudicitiam matris notet ore oculiſq;
Perq; exempla patrum, veſtigiaq; alta atauorum,
Ad decus æternæ virtutis tendat anhelans.
Marte togaq; potens, nunc acres fortis in hoſtes
Irruat, & ſpolia ampla ferat, laudemq; perennem,
Nunc

Nunc pace in media Regem proceresq; fideli
Conſilio iuuet, & curas & pondera Regni
Suſtineat, Ciueſq; ſuos tueatur & ornet.
Fortibus atq; bonis ſimiles naſcuntur,& ardor
Et vigor ingenuus puro cum ſanguine in artus
Cordaq; natorum manat, licèt improba proles,
Sæpe malis culpis fœdet bene nata prematq;.
Non generat timidum Damam Getula Leæna,
Armiger haudq; Iouis pauitanti corde columbam,
Trax & Arabs Sonipes, campis aut natus Iberis,
Quemq; fouet, multa exercetq; Neapolis arte;
Non edit pecus ignauum,mulumq; aſinumq;
Aut iuga ducentem dura ceruice caballum;
Sed progignit equum, qui flammas naribus efflet
Mordeat & frænos, ſpumaſq; agat ore cruento,
Stare loco nequeat,micet auribus & tremat artus,
Quem lituiq; tubæq; iuuent,belli & fragor ingens.
Sic Macedo ille potens, forti genitore creatus
Fregit opes Aſiæ, Babilonia regnaq; cepit,
Fortibus atq; armis fuſcos penetrauit ad Indos.
Sic & Scipiadæ gemini, maiorq; minorq;
Africa victa,quibus peperit memorabile nomen,
Impigris vexare hoſtes maioribus orti,
Alter inextincta proſtrauit adorea atrocem
Hannibalem, tantis qui ſtragibus atq; ruinis
Italiam impleuit, tot funera damnaq; mouit:

Alter

Alter fœdifragæ toties Cartaginis arces
Diffidit, euertit, flammisq́; vltricibus hauſit,
Curuaq́; diſiectis muris impreſsit aratra:
Tandē aliquando metu ſoluens corda alta Quiritū,
Et reduci ſomno demulcens membra Catonis.
Sicq; Palatini illius, qui ſceptra tenebat
Sarmatiæ cum alijs, poſt funera Lechiadarum,
Sanguine Siecechus natus, quæ prælia victor
Edidit, & quantus conſurgere ſuetus in hoſtem.
Cuius vos eſtis, poſt tempora longa, Nepotes,
Tencinii, illius de poſteritate oriundi.
Quare felici vos numine inite hymenæos,
Coniugij & ſacri fœdus venerabile fidis
Pectoribus, puroq́; animo ſeruate fideq́;.
Non mala ſuſpicio mentes exaſperet acres
Infeſtis odiis, non linguam in iurgia ſoluat
Exacuatq́; graues iras diſcordia demens.
Abſint compoſitæ fucato in pectore fraudes,
Inſidiæq́; doliq́; aque artes mille nocendi.
Abſit mæror edax, abſint curæq́; minaces,
Quæ tacito mentem corrodunt vulnere, & omnem
Viſceribus ſuccum exſorbent, membriſq́; vigorem.
Nec vos pallentes morbi, queruliq́; dolores
Tentent, non artus febris depaſcat anhela.
Luridus & pallor non occupet ora genaſq́;
Sed ſemper vigeat mens ſana in corpore ſano,

Corpo-

Corpore & in gemino mens vna ſit, vna volunta
Viuite florentes virtutibus, & ſine labe,
Exortes vitij q́; omnis, procul atq; querela.
Naſcatur thalamo fæcundo maſcula proles,
In ſpem Tencinidûm, magnũ & patriæ incrementũ.
Naſcatur roſeis oculis labriſque puella,
In ſpem Connubij procerumq́; Ducumq́; potentũ.
Deniq; quodcunq; in mundo ſplendetq́; hilaratq́;
Quicquid & exoptant homines, mirantur amantq́;,
Ominibus lætis, votiſq́; fauentibus opto.
Siſte Thalia gradum, felicia verba profata:
Et pro coniugibus tacitè pia numina adora.